

om den grønne omstilling

Sammen om mere biodiversitet i råstofgrave

100 hektar udtjente råstofgrave kan hvert år omdannes til naturområder med plads til biodiversitet og rekreative aktiviteter alene på Sjælland. **Region Sjælland** og **Gate 21** er i gang med at afsøge muligheden for konkrete partnerskaber i to færdiggravede råstofgrave, der skal have nyt liv. Erfaringerne skal være med til at undersøge og udvikle ejer- og partnerskabsmodeller for, hvordan råstofgrave bliver omdannet til naturarealer. Projektet henvender sig blandt andet til statslige styrelser, private fonde og virksomheder med ambition om naturgenopretning samt lodsejere, natur- og fritidsforeninger, der kan have interesse i den fremtidige brug af råstofgravene.

Kilde: Gate 21

100 ha

udtjente råstofgrave kan hvert år omdannes til naturområder

Foto: Aarhus Kommune, Aclim Esmøeli.

Pant på engangskopper i Aarhus

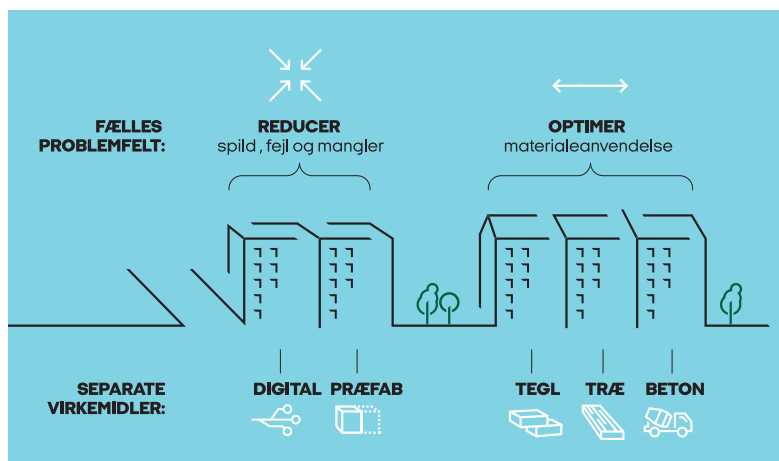
Et samarbejde mellem en række caféer, TOMRA og Aarhus Kommune er blevet til verdens første retursystem til engangskopper. Der er etableret 25-30 pantautomater i det centrale Aarhus og produceret 40.000 genanvendelige to go-kopper, i den kommende tid skal det vise sig, om aarhusianerne tager pantsystemet til sig.

Kilde: Aarhus Kommune

Ingen fejl og mangler – kun besparelser

I Fredericia blev MiniCO₂ Etagehus DIGITAL afleveret to måneder før tid hel uden fejl og mangler. Det overraskende resultat skyldes smidige byggeprocesser uden overraskelser, fordi bygherre, rådgiver, entreprenører og håndværker har været en del af projekteringen bag det gennemarbejdede produktionsgrundlag. MiniCO₂ Etagehus DIGITAL har vist, at man med et solidt produktionsgrundlag kan spare de 10% på både materialer og økonomi, som normalt bruges på fejl og mangler, fordi produktionsgrundlaget fungerer som en manual igennem byggeprocessen. Til forskel fra andre byggerier er det ikke en mulighed at komme med krav om forbedringer og ændringer, når først produktionsgrundlaget ligger fast. I stedet kan der fokuseres på optimering. MiniCO₂ Etagehus DIGITAL er et ud af fem nye etageejendomme, Realdania By og Byg opfører med fokus på materialer og selve byggeprocessen, der skal finde nye veje til at nedbringe ressourceforbruget og CO₂-udslip i byggeri af etageejendomme.

Kilde: Realdania

Svanemærket strammer kravene til renovering

Det er et øget fokus på en lav miljøbelastning i hele renoveringens livscyklus og for at sende ressourcer med størst mulig værdi videre i kredsløbet efter brug, der har fået **Svanemærket** til at indføre nye krav. Blandt andet skal skadelige stoffer i den eksisterende bygning kortlægges og håndteres, ligesom man i en materialelogbog skal kortlægge komponenter og materialer, der er egnede til genbrug og de kemiske produkter, der indgår i bygningen. Svanemærkets nye krav er samordnet med de tekniske screeningskriterier for væsentlige bidrag i EU Taksonomien Annex 1 for renovering af eksisterende bygninger (7.2).

Kilde: Ritzau

Fra brownfield til biodiversitet og biogene materialer

I **Hillerød Kommune** skal 40.000 m² omdannes fra industri til boligområde, hvor det byggede miljø primært opføres ved hjælp af biogene materialer og opnå et LCA-mål på ikke mere end 8 kilo CO₂-ækvivalenter per kvadratmeter per år. Ifølge Thylander, der sammen med grundejeren Foss står bag udviklingen af det kommende Trollesminde-kvarter, vil der desuden blive lagt stor vægt på varig arkitektur, biodiversitet, social sammenhængskraft og bynatur. Boligsammensætning vil bestå af både ejerboliger, lejligheder og studieboliger i to-fire etager omtrent 400-500 boliger, som skal være med til at sikre et mangfoldigt område. Den kommende lokalplanproces forventes igangsat i år, selve lokalplanen vil være klar i løbet af 12-18 måneder.

Kilde: Dansk Byudvikling

Horsens Kommune får verdens største tagplacerede solcelleanlæg

7.300 husstande eller 6% af det samlede strømforbrug i **Horsens Kommune** kan fremover komme fra et enkelt solcellebeklædt tag. Nemlig taget på DSV's godt 300.000 m² store logistikcenter. Udover at anlægget forventes at producere over 33 GWh om året, så sparer DSV samtidig 5.300 ton CO₂ årligt, hvilket er et signifikant bidrag til den grønne omstilling. Det er SolarFuture ApS, der i løbet af 2024 står for at montere solcellerne, vel at mærke samtidig med at logistikcentret dagligt modtager 1000 lastbiler. Dét kræver planlægning.

Kilde: SolarFuture ApS

VILD MED VILJE

Vild Med Vilje har solidt tag i danskerne

Rabatter med et væld af forskellige blomster i rabatten over hele landet er bare et af tegnene på, at **Vild Med Vilje** spreder sig som ringe til hele landet. For første gang i foreningens levetid har man undersøgt partnerens indsats på biodiversitetsområdet. Besvarelserne viser, at partnerne først og fremmest ønsker om at gøre en forskel for naturen, afledte effekter som branding-muligheder, krav fra interessenter eller besparelser er til gengæld sekundære begrundelser. Samtidig svarer 72%, at det ikke er dyrere at vægte biodiversitet i driften og at tiltagene vækker glæde. Udover foreningens 108 medlemmer, der blandt andet tæller kommuner, virksomheder og boligforeningerne, så kan foreningen glæde sig over, at Vild Med Vilje som bevægelse har fået etableret en stærk platform og høj kendskabsgrad blandt private haveejere. Alene foreningens gruppe på Facebook havde 48.360 medlemmer i 2023.

Kilde: Vild Med Vilje

udgivelser
Nye

Riv ned eller renover

Rapporten baseret på projektet **IGENBO: Renover eller riv ned** giver en række bud på, hvorfor et stigende antal danskere vælger at rive et eksisterende hus ned og erstatte det med et nyt og større frem for at renovere i en tid, hvor vi i forvejen overudnytter jordens ressourcer. Omdrejningspunktet har været husejernes overvejelser og barrierer i forhold til at bygge nyt eller renovere og rådgivernes rolle i den proces. Hvordan ser sidstnævnte egentlig deres muligheder for og opgave i forhold til at sætte fokus på det klimavenlige valg? Du kan finde hele rapporten på teknologisk.dk, der har ledet projektet i samarbejde med konsulentvirksomheden Responsible Assets og BUILD med finansiering af Forenet Kredit.

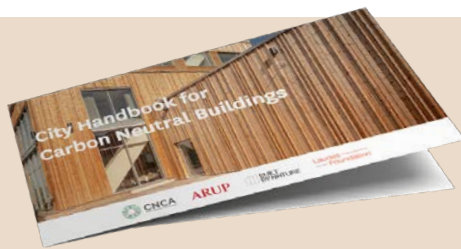
Kilde: Teknologisk Institut

Omfavnet af mørke: Cisternerne - fra vandreservoir til kunsthall

Det underjordiske udstillingsrum Cisternerne på Frederiksberg har høstet stor national og international anerkendelse for deres udstillinger i det tidligere vandreservoir. Hvert år inviteres en kunstner til at lave et stedsspecifikt kunstprojekt med afsæt i Cisternerne underjordiske arkitektur, klima og historie, og der opstår en helt særlig altomfavnende og sanselig verden, som ikke kan opleves nogen andre steder. Bogen **Omfavnet af mørke: Cisternerne - fra vandreservoir til kunsthall** er skrevet af Af Astrid la Cour, Carsten Thau, Maria Gadegaard og Minik Rosing, der fortæller historien om det helt unikke rum og de muligheder, det skaber for kunsten.

Bogen udkom på Strandberg Publishing 1. februar 2024

Globalt byggeboom gør nye metoder, grønne teknologier og materialer bydende nødvendige

Et grønt erhvervseventyr ligger og venter for de virksomheder, der udvikler og skalerer fremtidens kulstoffattige byggematerialer, det kræver blot, at kendskabet til materialerne og trygheden omkring brugen af dem bliver udbredt på globalt niveau. Ingeniørvirksomheden Arup har taget første skridt med det tekniske katalog over biobaserede byggematerialer **City Handbook for Carbon Neutral Buildings**, der blev præsenteret på FN's Buildings and Climate Global Forum i Paris. Håndbogen er produceret sammen med de 21 mest klimaprogressive byer i Carbon Neutral Cities Alliancen og indeholder en vejledning om indkøb af biobaserede og kulstoffattige materialer samt et materialekatalog over bæredygtige alternativer til strukturer, beklædning og isolering. Ambitionen er, at beslutningstagere rundt om i verden fremover nemmere skal kunne stille krav om anvendelse af klimavenlige byggematerialer i forbindelse med udbud om byggeri og restaurering.

Kilde: Arup

Kulturmiljø Stedets fortælling - mellem fortid og fremtid

Rundt om i hele landet findes kulturmiljøer, hvor fortidens aftryk har formet en helhed, som vi i dag lever og færdes i. I **Kulturmiljø: Stedets fortælling - mellem fortid og fremtid**, skildres kulturmiljøbegrebets fremkomst og udvikling i dansk og internationalt kulturarvshistorie, perspektiveret gennem byplanlægning, konventioner om kulturarv, lovgivning og lokale initiativer med videre. Bogen gennemgår de metoder, der anvendes til vurdering af kulturarv og diskuterer den politiske og forvaltningsmæssige rådvidhed på området, som har hersket siden strukturreformen i 2007. Forfatterne er Simon Ostenfeld Pedersen, Mogens Andreassen Morgen, Mathilde Kirkegaard, Sidse Martens Gudmand-Høyer og Nina Ventzel Riis, der står bag markante forsknings-satsninger om kulturmiljøer ved Arkitektskolen Aarhus.

Bogen udkom på Strandberg Publishing 1. februar 2024

Borgerinddragelse i Hanstholm Bred lokal opbakning er vejen frem

Hanstholm VE-forening er et resultat af, at Thisted Kommune som den eneste i landet har taget en unik rolle på sig og fra kommunal side arbejder med at give den grønne omstilling en lokal forankring. Borgene er blevet inddraget i processen med at finde egnede lokationer til nye VE-anlæg, samtidig kræver kommunens principper og kriterier for planlægning af energianlæg, at 50% af nye projekter skal være til gavn for og ejet lokalt. I Hanstholm har man planer om tre anlæg, og kan foreningen kan få lagt et delejerskab til bare et enkelt af anlæggene i en almennyttig lokal fond, så vil det kunne medføre et markant løft, hvad angår fremtidssikringen af velfærd og arbejdspladser, som alle vil nyde godt af uafhængigt af en mulig investering. Derfor har Hanstholm VE-forening planer om en **bred lokaldemokratisk debat**, så de lokale ikke vender sig mod anlæggene og lokalområdet mister muligheden for at få del i VE-udviklingen.

Kilde: Hanstholm VE-forening & Thisted Kommune

EUROPEAN
U R B A N
INITIATIVE

Nyt EU-program støtter bæredygtig strategisk byudvikling – European Urban Initiative (EUI)

Et dansk kontaktpunkt i Plan- og Landdistriktsstyrelsen for EU's byprogram EUI vil fremover stå til rådighed for danske kommuner, byer og aktører, der ønsker at vide mere om europæisk planlægning og byudvikling samt muligheden for at få støtte til projekter inden for EUI-programmets mange delprogrammer. I løbet af det tidlige forår åbner muligheden f.eks. for at søge støtte til de helt store, innovative og lokalt forankrede projekter under INNOVATIVE ACTIONS. Man kan altid gennem CITY-TO-CITY-EXCHANGE blive koblet op med byer, der arbejder med og har fundet løsninger på specifikke udfordringer, som man selv står med. Find EUI på www.plan-info.dk, www.urban-initiative.eu eller følg Plan- og Landdistriktsstyrelsen på LinkedIn, hvis du vil have besked om kommende calls og aktiviteter.

Kilde: planinfo.dk

GULDBORGSUND

Kampen om borgerne Guldborgsund Kommune

Langt de fleste kommuner har en strategi om at tiltrække nye borgere. De forskellige tiltag er ofte baseret på analyser om flyttemønstre udført gennem spørgeskema og interviews med et relativt begrænset antal respondenter. **Guldborgsund Kommune** har sammen med Ph.d.-studerende Peter Højrup Søder fra RUC i stedet vendt sig mod et af Danmarks helt unikke registre, CPR-registret, der har vist sig at give et mere retvisende og detaljeret billede af den typiske tilflytter. Frem for den københavnske børnefamilie har tilflytterne ofte tilknytning til kommunen eller er en voksen fra nabokommunen. Den nye viden har givet politikerne et langt bedre beslutningsgrundlag, metoden kan desuden relativt nemt tilpasses og opskaleres til regionalt eller nationalt niveau.

Kilde: Gate 21